

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О. Б. Жильцов

«» 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ.
БАЯН ТА АКОРДЕОН**

Галузь знань – 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки – 6.020204 «Музичне мистецтво»

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «бакалавр»

Інститут мистецтв

2014 – 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент. Баян та акордеон» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво», напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво», освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр».

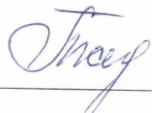
Розробник:

Стрельченко Костянтин Мартинович, заслужений артист України, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від «01» вересня 2014 року № 1

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

Т.М. Пляченко

© Стрельченко К.М., 2014
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни	10
III. Програма навчального курсу	14
IV. Навчально-методична карта дисципліни	17
V. Завдання для самостійної роботи	21
VI. Система поточного та підсумкового контролю	25
VII. Форми і методи навчання	29
VIII. Методичне забезпечення курсу	30
IX. Вимоги до екзамену	30
X. Орієнтовний репертуар	31
XI. Варіанти державної програми	45
XII. Рекомендована література	45
Основна література	45
Додаткова література	46

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма з навчальної дисципліни "Основний музичний інструмент. Баян та акордеон" розрахована на студентів вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації музичних спеціальностей на основі повної загальної середньої освіти. Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен отримувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Актуальність вивчення навчального курсу зумовлюється тим, що якість і педагогічна ефективність музично-виконавської діяльності учителя музики в школі залежить, насамперед, від рівня його всебічної інструментальної підготовки у вузі.

Мета навчального курсу – формування *інструментально-виконавської компетентності* та розвиток творчого потенціалу студента у процесі засвоєння навчального репертуару для баяна (акордеона); підготовка студента до інструментально-виконавської діяльності в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

Основні завдання навчального курсу:

1. Формування майбутнього фахівця як особистості: виховання інтересу до педагогічної діяльності та звички до самостійної роботи, виховання загальної музичної культури та працездатності, розвиток музично-аналітичного мислення.

2. Створення професійної основи для подальшої самостійної роботи майбутнього вчителя музики засобами вільного володіння інструментом.

3. Накопичення музичного репертуару для проведення різних форм навчальної та позакласної діяльності в шкільних та культурно-освітніх установах.

У процесі вивчення дисципліни студент має опанувати такі **фахові компетенції**:

1) уміння застосовувати музичний інструмент у всіх видах діяльності на уроках музичного мистецтва та позакласній роботі;

2) уміння акомпанувати учнівським музичним колективам;

3) володіння методами навчання гри на баяні, акордеоні;

4) спроможність самостійно працювати над музичними творами та визначати виконавські труднощі;

5) здатність до організації на професійному рівні інструментальних ансамблів та оркестрів у школах і студіях, керування роботою цих колективів, а у випадку необхідності – інструментування різних творів для

відповідного складу виконавців.

Міждисциплінарний взаємозв'язок. Засвоєння навчального курсу «Основний музичний інструмент. Баян та акордеон» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: оркестровий клас, додатковий музичний інструмент, методика музичного виховання.

Учитель музичного мистецтва загальноосвітньої школи повинен володіти аналітичним мисленням, уміти самостійно розбиратися в художніх і педагогічних завданнях музичного твору, володіти навичками відтворення мелодії на слух, її гармонізації, вміти читати з аркуша хорові, вокальні та інструментальні твори, акомпанувати хору, солістам і власному співу.

Основною формою проведення занять є практичне (індивідуальне) заняття з викладачем, але для творчого осмислення ідей і положень курсу основного музичного інструменту студенти обов'язково самостійно готуються до занять.

На вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент. Баян та акордеон» відводиться 648 (666) годин, із них: практичних 282 години, 209 годин – самостійна робота, 144 години семестрового контролю та 31 година модульного контролю.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. БАЯН ТА АКОРДЕОН»

Курс	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни Нормативна
<p>Кількість кредитів відповідних ECTS: 18 (18,5)</p> <p>Загальна кількість годин – 648 (666) : I курс – 162 II курс – 180 III курс – 144 IV курс – 180</p> <p>Кількість годин на тиждень: I курс – 2 II курс – 2 III курс – 2 IV курс – 4, 1</p>	<p>Шифр та назва галузі знань: 0202 – «Мистецтво».</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020204 – «Музичне мистецтво».</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр».</p>	<p>Нормативна дисципліна</p> <p>Рік підготовки: 1,2, 3,4 роки</p> <p>Семестри: 1 – 8</p> <p>Практичні заняття: I курс – 72 II курс – 64 III курс – 54 IV курс – 92</p> <p>Самостійна робота: I курс – 47 II курс – 72 III курс – 46 IV курс – 44</p> <p>Модульний контроль: I курс – 7 II курс – 8 III курс – 8 IV курс – 8</p> <p>Семестровий контроль: I курс – 36 II курс – 36 III курс – 36 IV курс – 36</p> <p>Вид підсумкового контролю: екзамени</p>

Методичні рекомендації

Основною формою навчально-виховної роботи у класі баяна та акордеона є урок, який проводиться індивідуально з кожним студентом. Основою успішного проведення уроку й розвитку студента є індивідуальний підхід. Залежно від конкретного завдання з кожним студентом визначається спрямування та зміст уроку, робота над інтонуванням, звуковидобуванням, фразуванням, засобами художньої виразності, штрихами, тощо.

Завдання педагога передусім полягає в тому, щоб виховувати різних за творчою індивідуальністю, не схожих один на одного, але високопрофесійних музикантів-викладачів.

Програма кожного студента повинна відповідати індивідуальним його особливостям, рівню його загальномузичного й виконавського розвитку, оскільки рівень підготовки студентів дуже різноманітний від школи-семирічки до спеціального відділу музичного училища. При цьому необхідно, щоб до закінчення інституту всі студенти виконали належну програму й досягли відповідного професійного рівня. Багато тут залежить від педагога, який на початку I та II семестрів кожного навчального року повинен скласти індивідуальні навчальні плани для студентів свого класу. Дуже важливе розумне спрямування цієї роботи. При складанні індивідуального плану педагог повинен враховувати вимоги й завдання, поставлені перед ним як вихователем майбутніх вчителів музики у школах, а також рівень обдарованості та професійної підготовки студента. Індивідуальні плани студентів, у яких базовою освітою є музична школа, повинні відрізнятися від планів студентів, які закінчили, наприклад, музичне училище. Студентів, що закінчили ДМШ, бажано ознайомлювати з більшою кількістю творів – інструктивного і художнього плану. При цьому не слід невиправдано ускладнювати програму або спрощувати її, штучно затримуючи зростання майстерності того чи іншого студента.

Проблема виховання індивідуальності в процесі навчання вимагає уважного вивчення психічних особливостей студента, його нахилів, смаків, творчих і виконавських можливостей. Ефективність діяльності педагога значно підвищиться, якщо він зможе визначити природні схильності свого студента і буде навчати його так, щоб пробудити зацікавленість у роботі.

Одне із головних завдань процесу навчання — це розвиток творчої професійної самостійності студента. Сюди входять теоретична грамотність, художній смак, знання і розуміння стилів, уміння розбиратися у фактурних особливостях твору, свідоме визначення методики розучування твору та

прийоми і послідовність роботи над ним. Це необхідно студенту для особистої виконавської діяльності і педагогічної організації роботи над будь-яким твором: інструментальним, хоровим чи вокальним.

Проблема розвитку самостійності пов'язана з активізацією методів навчання, через те, що самостійна робота не зводиться тільки до виконання домашніх завдань, а пронизує увесь процес навчання. Викладач повинен постійно розвивати творчу ініціативу, створювати на уроках проблемні ситуації.

Частина творів, передбачених навчальною програмою, слід вивчати самостійно. Для цього вже з I курсу слід систематично визначати завдання з самостійного розбору музичних творів, включаючи такі форми роботи, як вибір аплікатури, штрихів, фразування, артикуляцію що відповідав певному характеру музичного уривку, а також розвиток навичок читання з аркуша. Через деякий час викладач перевіряє виконання завдання та разом із студентом аналізує припущені помилки, роблячи відповідні узагальнення.

Специфіка практичної роботи майбутнього вчителя музики з баяном та акордеоном

Перед студентом стоїть ряд додаткових завдань, що впливають із специфіки його майбутньої практичної роботи.

Шкільний вчитель музики (баяніст чи акордеоніст), має певні переваги перед вчителями, які грають тільки на фортепіано чи гітарі. Баян та акордеон — це інструменти з тембром, близьким до людського голосу, в більшій мірі сприяє розвитку музичного слуху учнів, ніж фортепіано або гітара, а їх портативність дозволяє викладачеві використовувати цей інструмент у будь-яких умовах. Починаючи з перших курсів, студент у класі основного інструмента повинен одержати й відповідні навички настроювання дитячого хорового колективу за допомогою баяна чи акордеона. Йому необхідно навчитися грати тонічні, субдомінантові й домінантові акорди з трьох-чотирьох звуків у тому розташуванні, яке відповідає можливостям дитячого голосу.

Навчальний матеріал студентів не слід перевантажувати вивченням великої кількості інструктивно-педагогічного матеріалу. Його слід підбирати так, щоб внаслідок вивчення студент зміг отримати весь комплекс знань, необхідних для практичної роботи у школі.

Використовуючи баян чи акордеон як допоміжний інструмент на уроках з сольфеджіо, майбутньому вчителю музики необхідно вміти грати на ньому окремі партії хорових творів, написаних у скрипковому і басовому

ключі, швидко переносити будь-яку мелодію в октаву або транспонувати на секунду, терцію, квінту тощо, тобто заграти в регістрі найбільш доступному для виконання дитячими голосами.

У практичній роботі шкільного вчителя музики одним із необхідних умінь є «підбирання на слух». У класі основного інструмента треба постійно розвивати ці навички за допомогою різних вправ на підбирання знайомої мелодії на слух. Починати треба з простих завдань і поступово їх ускладнювати. Все це добре розвиває не тільки музичну пам'ять, а й певні технологічні прийоми гри.

Виходячи з того, що на практиці уроки музики в школі не зводяться лише до розучування пісень, а знайомлять також з найкращими зразками світового класичного та сучасного музичного мистецтва, майбутній вчитель повинен уміти використовувати у цій роботі основний інструмент. Викладач баяна та акордеона повинен на конкретних прикладах навчити студента загальним елементам цієї важливої справи. Так, проводячи урок музики в школі, на якому мова йде про симфонічну творчість Л.Бетховена, можна навести учням такі приклади: з першої частини П'ятої симфонії Л.Бетховена заграти «тему долі», яка є головним «зерном» усієї частини, до речі, у симфонії її виконує струнна група оркестру та кларнети, потім контрастну до неї побічну партію в оркестрі її виконують перші скрипки, далі бажано зіграти на баяні чи акордеоні розвиток побічної партії в експозиції, яка передає хвилеподібні динамічні рухи. Таким чином, на наочних прикладах учитель показує й розкриває характер кожної теми, а також пояснює їх образну роль у динаміці композиційного розвитку цього твору. Все це активізує інтерес учнів до музики, краще настроює їх до цілісного сприйняття художнього образу симфонії.

За допомогою частої і особистої взаємодії педагога із студентом на індивідуальних заняттях з основного музичного інструмента відкриваються великі можливості у благородній і складній справі виховання майбутніх учителів музики.

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу, теми	Кількість годин				
	Усього:	Із них:			
		Практичні індивідуальні	Самостійна робота	Модульний контроль	Семестров. контроль
I курс, I семестр					
Тема 1. Історія виникнення та розвиток баянно-акордеонного мистецтва. Акустичні закономірності. (адаптація інструменту для сольного виконання програми та акомпанування). Догляд за інструментом та підготовка його до гри.	10	6	4		
Тема 2. Інтенаційна природа музичного мистецтва.	16	10	6		
Тема 3. Роль артикуляції як засобу художньої виразності у формуванні культури інструментального інтонування. Артикуляційні комплекси. Особливості артикуляційного мислення.	22	12	10		
Тема 4. Розвиток музичних здібностей у процесі роботи над музичними творами.	24	10	10	4	
Усього за I семестр	72	38	30	4	
I курс, II семестр					
Тема 5. Особливості техніки гри на баяні та акордеоні — ритмізоване мислення музики та своєчасна зміна руху міха. Логічне використання тембрів інструмента.	12	8	4		
Тема 6. Поступовий професійний розвиток техніки інструментального виконання.	12	8	4		
Тема 7. Комплексний слух музиканта виконавця. (продукуюча та контролююча функції слуху). Виконання музичних творів не дивлячись на клавіатуру.	12	8	4		

Тема 8. Творча робота над виразністю виконання творів репертуару	54	10	5	3	36
Усього за II семестр	90	34	17	3	36
Усього на рік	162	72	47	7	36
II курс, III семестр					
Тема 9. Розвиток координаційних відносин між слухом та моторикою при використанні в роботі методу монтажу	16	8	8		
Тема 10. Спів з диригуванням, транспонування на інструменті зі зміною позицій та аплікатури як засоби відновлення координаційних зв'язків між слухом і моторикою.	16	8	8		
Тема 11. Виконання складних епізодів у значно уповільненому темпі з метою зруйнувати заавтоматизованість рухів, активізувати слух. Інтонувана віртуозність.	18	10	8		
Тема 12. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого та шкільного репертуару.	22	8	10	4	
Усього за III семестр	72	34	34	4	
II курс, IV семестр					
Тема 13. Аплікатура як засіб художньої виразності. Позиційна аплікатура.	14	6	8		
Тема 14. Удосконалення технічної бази, робота над інструктивним матеріалом.	18	8	10		
Тема 15. Фразування та його взаємозв'язок з метром, метрами вищого порядку, музичним часом.	18	8	10		
Тема 16. Творча робота над виразністю виконання творів репертуару.	58	8	10	4	36
Усього за IV семестр	108	30	38	4	36
Усього на рік:	180	64	72	8	36

III курс, V семестр					
Тема 17. Взаємозв'язок фразування та інших засобів художньої виразності. Агогіка. Проблема компенсації музичного часу.	14	8	6		
Тема 18. Фразування та проблеми ансамблевого виконавства. Ознайомлення з фактурними особливостями, специфікою читання з листа сольних, ансамблевих творів та творів шкільного репертуару.	14	8	6		
Тема 19. Колористичні можливості інструмента. Специфічні штрихи та прийоми гри на баяні та акордеоні.	11	6	5		
Тема 20. Творча робота з репертуарною програмою, поняття форми, відчуття цілісності музичного твору.	15	6	6	3	
Усього за V семестр	54	28	23	3	
III курс, VI семестр					
Тема 21. Розвиток поліфонічного слуху. Опанування 2 – 4 голоса фактури для шкільного репертуару. Закріплення навичок виконання пісні під власний супровід.	17	8	9		
Тема 22. Контроль за повнотою звучання голосів і тембрів інструмента. Динаміка, мікродинаміка, філірування звуку.	14	8	6		
Тема 23. Удосконалення роботи над технічним розвитком студентів, розвинення різних видів техніки. Опанування сучасних ритмів на основі вивчення та осмислення різноманітних ритмічних схем та формул дитячої музики.	59	10	8	5	36
Усього за VI семестр	90	26	23	5	36
Усього на рік:	144	54	46	8	36
IV курс, VII семестр					
Тема 24. Концепція виконавської техніки. діалектика зросту й рівня технічної майстерності (зміст і форма).	27	18	9		

Тема 25. Підпорядкування структури мелодикоритмічних зв'язків метричним тяжінням як показник «метричного» рівня інтонування.	24	16	8		
Тема 26. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів.	24	16	8		
Тема 27. Удосконалення технічного розвитку студентів, творча робота над творами державної програми	33	18	9	6	
Усього за VII семестр	108	68	34	6	
IV курс, VIII семестр					
Тема 28. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації творів для баяна та акордеона.	12	8	4		
Тема 29. Розширення музичного світогляду. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів. Характеристика рис кожного музичного твору.	12	8	4		
Тема 30. Реалізація художньо-виконавських завдань державної програми з основного музичного інструменту.	48	8	2	2	36
Усього за VIII семестр	72	24	10	2	36
Усього на рік:	180	92	44	8	36
Разом за 4 роки	666	282	209	31	144

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I (I КУРС, I СЕМЕСТР)

Тема 1. Історія виникнення та розвиток баянно-акордеонного мистецтва. Акустичні закономірності інструмента. (адаптація інструменту для сольного виконання програми та акомпанування). Догляд за інструментом та підготовка його до гри.

Тема 2. Інтонаційна природа музичного мистецтва.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 3. Роль артикуляції як засобу художньої виразності у формуванні культури інструментального інтонування. Артикуляційні комплекси. Особливості артикуляційного мислення.

Тема 4. Розвиток музичних здібностей в процесі роботи над музичними творами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III (I КУРС, II СЕМЕСТР)

Тема 5. Особливості техніки гри на баяні та акордеоні — ритмізоване мислення музики та своєчасна зміна руху міха. Логічне використання тембрів інструмента.

Тема 6. Поступовий професійний розвиток техніки інструментального виконання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Тема 7. Комплексний слух музиканта виконавця. (продукуюча та контролююча функції слуху). Виконання музичних творів не дивлячись на клавіатуру.

Тема 8. Творча робота над виразністю виконання творів репертуару.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V (II КУРС III СЕМЕСТР)

Тема 9. Розвиток координаційних відносин між слухом та моторикою при використанні в роботі методу монтажу.

Тема 10. Спів з диригуванням, транспонування на інструменті зі зміною позицій та аплікатури як засоби відновлення координаційних зв'язків між слухом і моторикою.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Тема 11. Виконання складних епізодів у значно уповільненому темпі з метою зруйнувати заавтоматизованість рухів, активізувати слух. Інтонувана

віртуозність.

Тема 12. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого та шкільного репертуару.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII (II КУРС, IV СЕМЕСТР)

Тема 13. Аплікатура як засіб художньої виразності. Формування ладового мислення, асоціативно пов'язаного з певними руховими комплексами. Позиційна аплікатура.

Тема 14. Удосконалення технічної бази, робота над інструктивним матеріалом.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VIII

Тема 15. Фразування та його взаємозв'язок з метром, метрами вищого порядку, музичним часом.

Тема 16. Творча робота над виразністю виконання творів репертуару.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IX (III КУРС, V СЕМЕСТР)

Тема 17. Взаємозв'язок фразування та інших засобів художньої виразності. Агогіка. Проблема компенсації музичного часу.

Тема 18. Фразування та проблеми ансамблевого виконавства. Ознайомлення з фактурними особливостями, специфікою читання з листа сольних, ансамблевих творів та творів шкільного репертуару.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ X

Тема 19. Колористичні можливості інструмента. Специфічні штрихи та прийоми гри на баяні та акордеоні.

Тема 20. Творча робота з репертуарною програмою, поняття форми, відчуття цілісності музичного твору.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XI (III КУРС, VI СЕМЕСТР)

Тема 21. Розвиток поліфонічного слуху. Опанування 2—4 голоси фактури для шкільного репертуару. Закріплення навичок виконання пісні під власний супровід.

Тема 22. Контроль за повнотою звучання голосів і тембрів інструменту. Динаміка, мікродинаміка, філірування звуку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XII

Тема 23. Удосконалення роботи над технічним розвитком студентів,

розвинення різних видів техніки. Опанування сучасних ритмів на основі вивчення та осмислення різноманітних ритмічних схем та формул дитячої музики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XIII (ІVКУРС, VII СЕМЕСТР)

Тема 24. Концепція виконавської техніки. діалектика зросту й рівня технічної майстерності (зміст і форма).

Тема 25. Підпорядкування структури мелодико-ритмічних зв'язків метричним тяжінням як показник «метричного» рівня інтонування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XIV

Тема 26. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів.

Тема 27. Удосконалення технічного розвитку студентів, творча робота над творами державної програми.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XV (ІVКУРС, VIII СЕМЕСТР)

Тема 28. Розвиток навичок стильової та жанрової інтерпретації творів для баяна та акордеона.

Тема 29. Розширення музичного світогляду. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів. Характеристика рис кожного музичного твору.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ XVI

Тема 30. Реалізація художньо-виконавських завдань державної програми з основного музичного інструмента.

**IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. БАЯН ТА АКОРДЕОН»**

I курс. Практичні заняття – 72 год. Самостійна робота – 47 год. Модульний контроль – 7 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Заняття	2	10	12	10	8	8	8	10
Теми занять	Тема 1. Історія виникнення та розвиток баянно-акордеонного мистецтва. Акустичні закономірності. (адаптація інструменту для сольного виконання програми та акомпанування). Догляд за інструментом та підготовка його до гри.	Тема 2. Інтенаційна природа музичного мистецтва.	Тема 3. Роль артикуляції як засобу художньої виразності у формуванні культури інструментального інтонування. Артикуляційні комплекси. Особливості артикуляційного мислення.	Тема 4. Розвиток музичних здібностей в процесі роботи над музичними творами	Тема 5. Особливості техніки гри на баяні та акордеоні— ритмізоване мислення музики та своєчасна зміна руху міха. Логічне використання тембрів інструмента	Тема 6. Поступовий професійний розвиток техніки інструментального виконання	Тема 7. Комплексний слух музиканта-виконавця (продукуюча та контролююча функції слуху). Виконання музичних творів не дивлячись на клавіатуру.	Тема 8. Творча робота над виразністю виконання творів репертуару
Відвідування	3	5	6	5	4	4	4	5
Робота під час занять	60	100	120	100	80	80	80	100
Самостійна робота	5б. *4=20	5б. *6=30	5б*10=50	5б*10=50	5б*4=20	5б*4=20	5б*4=20	5б*5=25
ПМК	25				25			
Рейтинговий бал	Всього – 574 балів				Всього – 467 балів			
	Всього за рік 1041							
	Коефіцієнт – 17.35							

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. БАЯН ТА АКОРДЕОН»**

II курс. Практичні заняття – 64 год. Самостійна робота – 72 год. Модульний контроль – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6		Змістовий модуль 7		Змістовий модуль 8	
Заняття	8	8	10	8	6	8	8	8
Теми занять	Тема 9. Розвиток координаційних відносин між слухом та моторикою при використанні в роботі методу монтажу.	Тема 10. Спів з диригуванням, транспонування на інструменті зі зміною позицій та аплікатури.	Тема 11. Виконання складних епізодів у значно уповільненому темпі з метою зруйнувати заавтоматизованість рухів.	Тема 12. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого та шкільного репертуару.	Тема 13. Аплікатура як засіб художньої виразності. Формування ладового мислення, асоціативно пов'язаного з певними руховими комплексами.	Тема 14. Удосконалення технічної бази, робота над інструктивним матеріалом.	Тема 15. Фразування та його взаємозв'язок з метром, метрами вищого порядку, музичним часом.	Тема 16. Творча робота над виразністю виконання творів репертуару.
Відвідування	4	4	5	4	3	4	4	4
Робота під час занять	80	80	100	80	60	80	80	80
Самостійна робота	56.*8=40	56.*8=40	56*8=40	56*10=50	56*8=40	56*10=50	56*10=50	56*10=50
ПМК	25				25			
	552 б.				530 б.			
Рейтинговий бал	Всього за рік без екзамену – 1082 балів Коефіцієнт – 18							

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. БАЯН ТА АКОРДЕОН»**

ІІІ курс. Практичні заняття – 54 год. Самостійна робота – 46 год. Модульний контроль – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль 9		Змістовий модуль 10		Змістовий модуль 11		Змістовий модуль 12
Заняття	8	8	6	6	8	8	10
Теми занять	Тема 17. Взаємозв'язок фразування та інших засобів художньої виразності. Агогіка. Проблема компенсації музичного часу.	Тема 18. Фразування і проблеми ансамблевого виконавства.	Тема 19. Колористичні можливості інструмента.	Тема 20. Творча робота з репертуарною програмою.	Тема 21. Розвиток поліфонічного слуху. Опанування 2 – 4 голоса фактури.	Тема 22. Контроль за повнотою звучання голосів і тембрів інструмента. Динаміка, мікродинаміка, філірування звуку.	Тема 23. Удосконалення роботи над технічним розвитком студентів, розвинення різних видів техніки. Опанування сучасних ритмів на баяні та акордеоні.
Відвідування	4	4	3	3	4	4	5
Робота під час занять	80	80	60	60	80	80	100
Самостійна робота	5б. *6=30	5б. *6=30	5б*5=25	5б*6=30	5б*9=45	5б*6=30	5б*8=40
ПМК	25				25		
Рейтинговий бал	434 б				413 б		
	Всього за рік без екзамену - 847 б.						
	Коефіцієнт —14,1						

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. БАЯН ТА АКОРДЕОН»**

IV курс. Практичні заняття – 92 год. Самостійна робота – 44 год. Модульний контроль – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль 13		Змістовий модуль 14		Змістовий модуль 15		
Заняття	14	10	10	12	15	16	15
Теми занять	Тема 24. Концепція виконавської техніки. Діалектика зростання рівня технічної майстерності (зміст і форма).	Тема 25. Підпорядкування структури мелодико-ритмічних зв'язків метричним тяжинням.	Тема 26. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів.	Тема 27. Удосконалення технічного розвитку студентів.	Тема 28. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації творів для баяна та акордеона.	Тема 29. Розширення музичного світогляду. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів.	Тема 30. Реалізація художньо-виконавських завдань державної програми з основного музичного інструменту.
Відвідування	7	5	5	6	7,5	4	4
Робота під час занять	140	100	100	140	80	80	80
Самостійна робота	5б. *5=25	5б. *5=25	5б*5=25	5б*5=25	5б*8=40	5б*9=45	5б*10=50
ПМК	25				25		
Рейтинговий бал	629 б.				412 б.		
	Всього за рік без екзамену 1041 б.						
	Коефіцієнт 17,35						

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента

Одне із головних завдань процесу навчання – це розвиток творчої професійної самостійності студента. Сюди входять теоретична грамотність, художній смак, знання та розуміння стилів, уміння розбиратися у фактурних особливостях твору, свідоме визначення методики розучування твору та прийоми і послідовність роботи над ним. Це необхідно студенту для особистої виконавської діяльності і педагогічної організації роботи над будь-яким твором: інструментальним, хоровим чи вокальним.

Проблема розвитку самостійності пов'язана з активізацією методів навчання, через те, що самостійна робота не зводиться тільки до виконання домашніх завдань, а пронизує увесь процес навчання. Викладач повинен постійно розвивати творчу ініціативу, створювати на уроках проблемні ситуації.

Частину творів, передбачених навчальною програмою, слід вивчати самостійно. Для цього вже з I курсу слід систематично визначати завдання з самостійного розбору музичних творів, включаючи такі форми роботи, як вибір аплікатури, штрихів, фразування, що відповідав певному характеру музичного уривку, а також розвиток навичок читання з аркуша. Через деякий час викладач перевіряє виконання завдання і разом зі студентом аналізує припущені помилки, роблячи відповідні узагальнення.

I курс

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Тема 1. Історія виникнення та розвиток баянно-акордеонного мистецтва. Акустичні закономірності. (адаптація інструменту для сольного виконання програми та акомпанування). Догляд за інструментом та підготовка його до гри.	4	Додаткова література: 1-9	Контроль на індивідуальному занятті	20
2.	Тема 2. Інтенаційна природа музичного мистецтва.	6	Основна література: 1,3,7,11,13, 14-19,23.	Контроль на індивідуальному занятті	30

3.	Тема 3. Роль артикуляції як засобу художньої виразності у формуванні культури інструментального інтонування. Артикуляційні комплекси. Особливості артикуляційного мислення.	10	Основна література: 3,5,8,10,11, 13,15, 16,19,20, 23	Контроль на індивідуальному занятті	50
4.	Тема 4. Розвиток музичних здібностей в процесі роботи над музичними творами.	10	1-11,13,17, 19. Додаткова: 11.	Контроль на індивідуальному занятті	50
5.	Тема 5. Особливості техніки гри на баяні та акордеоні — ритмізоване мислення музики та своєчасна зміна руху міха. Логічне використання тембрів інструмента.	4	5,10,11,15,1 6,20.	Контроль на індивідуальному занятті	20
6.	Тема 6. Поступовий професійний розвиток техніки інструментального виконання	4	1-11,13,14, 17,18,19.	Контроль на індивідуальному занятті	20
7.	Тема 7. Комплексний слух музиканта виконавця. (продукуюча та контролююча функції слуху). Виконання музичних творів не дивлячись на клавіатуру.	4	3-5,7,8,13, 17,23.	Контроль на індивідуальному занятті	20
8.	Тема 8. Творча робота над виразністю виконання творів репертуару	5	3-8,13-20.	Контроль на індивідуальному занятті	25
	Усього	47 год.			235 балів

II курс

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Тема 9. Розвиток координаційних відносин між слухом та моторикою при використанні в роботі методу монтажу	8	3-5,7,8,11.	Контроль на індивідуальному занятті	40
2.	Тема 10. Спів з диригуванням, транспонування на інструменті зі зміною аплікатури	8	9,15,16,20 ,24.	Контроль на індивідуальному занятті	40

3.	Тема 11. Виконання складних епізодів у значно уповільненому темпі з метою зруйнувати заавтоматизованість рухів	8	3-5,8-11,13.	Контроль на індивідуальному занятті	40
4.	Тема 12. Вдосконалення виконавських навичок в процесі вивчення дитячого та шкільного репертуару	10	6-11,19,23,24	Контроль на індивідуальному занятті	50
5.	Тема 13. Аплікатура як засіб художньої виразності	8	3,8,9,11,15,16,19	Контроль на індивідуальному занятті	40
6.	Тема 14. Удосконалення технічної бази, робота над інструктивним матеріалом	10	6,11,12,14,17,18,,23,24	Контроль на індивідуальному занятті	50
7.	Тема 15. Фразування та його взаємозв'язок з метром, метрами вищого порядку, музичним часом	10	1-11.	Контроль на індивідуальному занятті	50
8.	Тема 16. Творча робота над виразністю виконання творів репертуару	10	4,11.	Контроль на індивідуальному занятті	50
	Усього	72 год.			360 балів

III курс

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Тема 17. Взаємозв'язок фразування та інших засобів художньої виразності. Агогіка. Проблема компенсації музичного часу	6	1-3,8,11.	Контроль на індивідуальному занятті	30
2.	Тема 18. Фразування і проблеми ансамблевого виконавства.	6	1,12,19	Контроль на індивідуальному занятті	30
3.	Тема 19. Колористичні можливості інструмента	5	Додатков а:7,10.	Контроль на індивідуальному занятті	25
4.	Тема 20. Творча робота з репертуарною програмою	6	13,14	Контроль на індивідуальному занятті	30
5.	Тема 21. Розвиток поліфонічного слуху. Опанування 2 – 4 голоса фактури.	9	1,2,7,13,14,17,18.	Контроль на індивідуальному занятті	45
6.	Тема 22. Інтенсивність тремоловання. Динаміка, мікродинаміка	6	8,10,11,15	Контроль на індивідуальному занятті	30
7.	Тема 23. Удосконалення	8	9,10,11.	Контроль на	40

	роботи над технічним розвитком студентів, розвинення різних видів техніки. Опанування сучасних ритмів.			індивідуальному занятті	
	Усього	46 год.			230 балів

IV курс

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Тема 24. Концепція виконавської техніки. діалектика зростання рівня технічної майстерності (зміст і форма).	5	1-11,14.	Контроль на індивідуальному занятті	25
2.	Тема 25. Підпорядкування структури мелодико-ритмічних зв'язків метричним тяжінням	5	1-11,23,24	Контроль на індивідуальному занятті	25
3.	Тема 26. Формування активного творчого інтересу до виконуваних творів	5	6,8,11	Контроль на індивідуальному занятті	25
4.	Тема 27. Удосконалення технічного розвитку студентів	5	3-5, 8,11,19	Контроль на індивідуальному занятті	25
5.	Тема 28. Розвиток навичок стильової і жанрової інтерпретації творів для баяна та акордеона.	5	1,6,8,11	Контроль на індивідуальному занятті	40
6.	Тема 29. Розширення музичного світогляду. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів	9	12,14,17, 22.	Контроль на індивідуальному занятті	45
7.	Тема 30. Реалізація художньо-виконавських завдань державної програми з основного музичного інструменту.	10	8,11,13,17 19,23,24	Контроль на індивідуальному занятті	50
	Усього	44 год.			235 балів

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «основний музичний інструмент» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь і навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного та підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів для видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS).

Розрахунок рейтингових балів за видами діяльності

I курс (I-II семестр)

№ п\п	Вид діяльності 1-4 модулі	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування індивідуальних занять	0.5	72	36
2.	Робота на індивідуальних заняттях	10	72	720
3.	Модульні контрольні роботи	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	47	235
	Підсумковий рейтинговий бал		1041	
	Коефіцієнт		17,35	

II курс (III-IV семестр)

№ п\п	Вид діяльності 5-8 модулі	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування індивідуальних занять	0.5	64	32
2.	Робота на індивідуальних заняттях	10	64	640
3.	Модульні контрольні роботи	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	72	360
	Підсумковий рейтинговий бал без екзамену		1082	
	Коефіцієнт з урахуванням екзамену		18	

III курс (V-VI семестр)

№ п\п	Вид діяльності 9-12 модулі	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування індивідуальних занять	0.5	54	27
2.	Робота на індивідуальних заняттях	10	54	540
3.	Модульні контрольні роботи	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	46	230
	Підсумковий рейтинговий бал без екзамену		847	
	Коефіцієнт з урахуванням екзамену		14,1	

IV курс (VII-VIII семестр)

№ п\п	Вид діяльності 13-16 модулі	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування індивідуальних занять	0.5	72	36
2.	Робота на індивідуальних заняттях	10	72	720
3.	Модульні контрольні роботи	25	2	50
4.	Самостійна робота	5	47	235
	Підсумковий рейтинговий бал без екзамену		1041	
	коефіцієнт з урахуванням екзамену		17,35	

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	«Відмінно»	A	Студент виявив відмінне володіння основним музичним інструментом, високий рівень виконавської техніки та інтерпретаційних умінь, бездоганно виконав твори екзаменаційної програми відповідно до програмових вимог з основного музичного інструменту.
82 – 89	«Добре»	B	Студент виявив добрий рівень володіння основним музичним інструментом та успішно виконав твори екзаменаційної програми з дотриманням авторського тексту та інтерпретаційного плану з незначними технічними огріхами.
75 – 81	«Добре»	C	В загальному вірне відтворення нотного тексту творів екзаменаційної програми з певними текстуальними помилками.

			Студент виявив належний рівень інструментально-виконавської техніки.
69 – 74	«Задовільно»	D	Студент виявив достатній рівень володіння основним музичним інструментом та знання творів екзаменаційної програми, але допустив кілька суттєвих текстуальних помилок.
60 – 68	«Задовільно»	E	Рівень володіння музичним інструментом та знання творів екзаменаційної програми задовольняє мінімальні вимоги з навчальної дисципліни.
35 – 59	«Незадовільно»	FX	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом, допустив значну кількість текстових помилок і технічних огріхів. Студент має можливість повторного складання екзамену.
1 – 34	«Незадовільно»	F	Студент допустив суттєві помилки в тексті твору, виявив низький рівень володіння основним музичним інструментом та неспроможність до подальшого навчання у ВНЗ (потребує обов'язкового повторного вивчення курсу).

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне прослуховування, співбесіда, екзамен.

Методи самоконтролю: уміння самостійно вивчити та проводити самоаналіз творів програмного репертуару.

Форми оцінювання навчальних досягнень бакалаврів:

- попереднє оцінювання (діагностика рівнів музично-естетичного та фахового розвитку, з'ясування індивідуальних особливостей та здібностей студента);
- оцінювання систематичності відвідування занять;
- оцінювання активності й результативності роботи студента протягом аудиторного індивідуального заняття;
- оцінювання процесу та результату розв'язування студентом проблемних задач, вирішення творчих завдань;
- оцінка самостійної підготовки студента до аудиторного

індивідуального заняття, якості виконання завдань для самостійної роботи; перевірка роботи з рекомендованою літературою, методичними посібниками, словниками, нотними, аудіо, відеоматеріалами та електронними ресурсами; поточне оцінювання готовності студента до звітних заходів, концертів, конкурсів тощо;

- врахування самоаналізу, самооцінки студента та взаємооцінювання виступів студентів на звітних заходах, концертах, конкурсах тощо;

- оцінювання технічного рівня підготовки студента на технічному заліку;

- оцінювання результатів виконавської та лекційно-виконавської практики;

- оцінювання навчально-творчого проекту;

- оцінювання виступу студента на звітних (концертних) заходах (академічному концерті, заліку, іспиті, контрольному уроці, сольному концерті, фестивалі, конкурсі, олімпіаді, лекції-концерті тощо) за наступними критеріями:

- яскравість та адекватність розкриття художнього образу музичного твору і володіння засобами музично-образної виразності – звуковидобуванням та інтонуванням, темпо-ритмічними та динамічними характеристиками з баянно-акордеонного виконавства;

- технічна досконалість виконання.

Кількість балів за роботу з індивідуальним програмовим матеріалом під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від таких вимог:

- своєчасність грамотного відтворення нотного тексту;

- повний обсяг реалізації технічних завдань;

- якість виконання навчальних завдань;

- компетентність в галузі шкільного (професійного) репертуару;

- творчий підхід у виконанні індивідуальної програми;

- ініціативність у навчальній діяльності;

- реалізація виконавського задуму програмного матеріалу.

VII. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

- аудиторні індивідуальні заняття із застосуванням індивідуальних методів музично-естетичного виховання та навчання гри на баяні та акордеоні креативної спрямованості (пояснення, демонстрування, спостереження та самопостереження, контроль і самоконтроль, самооцінка тощо);

- ...робота з рекомендованою літературою, методичними посібниками

словниками, нотними, аудіо та відеоматеріалами, електронними ресурсами з використанням методів педагогічної підтримки та педагогічного супроводу;

- розв'язування проблемних задач із застосуванням методу навчальної дискусії та діалогової взаємодії;
- виконання творчих завдань із застосуванням суб'єкт-суб'єктних (діалогічних) та інтерактивних (рефлексивних) методів виховання та методу практичної перевірки. Творча робота з концертмейстером.
- «консультативна робота над навчально-творчим проектом (підготовка до сольного концерту, виступу на фестивалі, конкурсі, олімпіаді; лекції-концерту; виступу в концерті (лекції-концерті); підготовки доповіді на наукову конференцію або методичний семінар; підготовка доповіді на засідання студентської наукової проблемної групи (науково-методичного гуртка); написання реферату тощо);
- робота на відповідних сайтах Інтернету.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчальні посібники (ноти дискети).
2. Робоча навчальна програма.
3. Збірки дитячих п'єс.
4. Збірки музично-художніх творів.
5. Збірки ансамблевої музики.
6. Збірки джазової, естрадної музики.
7. Використання комп'ютерної техніки.

IX. ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ

Програма екзамену складається з творів, різних за змістом, стилем, фактурою та формою, яка повинна максимально відтворювати рівень виконавських навичок і умінь студента, рівень його загальної музичної культури.

Програма екзамену повинна включати:

- Твір великої форми (сонатне алегро, рондо, частина концерту, варіації);
- П'єси
- Твір шкільного репертуару.

Всі твори мають продемонструвати різні аспекти підготовки майбутнього вчителя музики, музичного керівника.

Велика форма (соната, рондо, концерт) вимагає від студента вміння опанувати драматургією музичного образу та надає можливість здобути навички концептуального мислення.

П'єси — уміння виразно виконувати музичні твори різні за стилем, змістом, різноманітних за жанром, використовуючи різні засоби музично-художньої виразності (артикуляція, інтонування, фразування, темп, динаміка, агогіка), та розкрити зміст авторського задуму.

Твір з програми слухання музики у школі має практичне спрямування та вимагає застосування знань програмного матеріалу під час виконання завдань з вивчення музичного репертуару.

Викладач диференційовано підходить до складання програм для студента. Екзаменаційні програми студентів з основного музичного інструменту (баян чи акордеон) обговорюються на засіданні предметної комісії на початку навчального року.

Х. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

Програмний мінімум для студентів I курсу

Протягом першого навчального року студент повинен пройти такий мінімум художнього й навчально-технічного матеріалу:

1) чотири гами та арпеджіо (мажорні й мінорні) виконання трьома видами штрихів (легато, нон-легато, стакато); подвійними нотами залежно від підготовки студента: якщо він до вступу в інститут не грав подвійних нот, то вивчення цього розділу техніки слід починати з гри октав, терцій і секст у розгорненому вигляді в межах трьох позицій;

2) шість-вісім етюдів (кількість їх встановлюється залежно від їх обсягу та ступеня складності);

3) один твір великої трьох-чотирьохчастинної форми (концерт, соната) або два одночастинних великих твори (фантазії, варіації тощо);

4) чотири твори малої форми різного стилю й характеру, з них один-два твори українських авторів;

5) три-чотири акомпанементи пісень шкільного репертуару.

Якщо після вступу на I курс у студента виявилися професійні недоліки (зокрема, дефекти постановки), педагог повинен змінити навчальний план цього студента, довести його до такого рівня, який він вважає доцільним і зайнятися серйозно виправленням недоліків.

Орієнтовний репертуар для I курсу

Інструктивний і технічний матеріал:

Гами — трьохоктавні, які мають не більше трьох ключових знаків.

Тризвуки та акорди.

Збірники гам і вправ

В. Паньков. Гаммы, трезвучия, арпеджио для выборного баяна.
Р. Бажилина. Гаммы, арпеджио и аккорды для готово-выборного аккордеона.

М.В.Лапинський. Путь к вертуозной игре.

Етюд:

Етюди для баяна. Випуск 10, "Советский композитор", 1981г.

Твори великої форми

Д.Скарлатті Соната

Ш.Беріо. Концерт № 7, ч. I; № 9, ч. I

Ф.Верачіні. 12 сонат: № 4-6

А.Вівальді. Концерти Соль мажор, соль мінор, ля мінор

Д.Віотті. Концерти: № 22-24

А.В'єтан. Балада і Полонез

Г Гендель. Сонати: № 2, 3, 6.

Ф.Джемініані. Соната ре мінор

Д.Кабалевський. Концерт, ч. I

П.Каструччі. Концерт ред. Ю.Уткіна

А.Кореллі. Сонати, ор. 5: № I, 3-5, 8, 9

Р.Крейцер. Концерти: № 13, 19, ч. I

В.Моцарт. Концерти: Ре мажор "Аделаїда", №1, 3, 4

П.Роде. Концерти № 7, 8, 10

Ж.Сенайе. Соната соль мінор

Л.Шпор. Концерти: № 2, 9

А.Штогаренко. Концертино

К.Шутенко. Концертино

В.Шуть. Старовинна соната

Ю.Щуровський. Варіації на українську народну тему /пер. В.Стеценка/

Твори малої форми

Й.-С.Бах. Сарабанда і Гавот, Сіціліана

Й.Бенда. Граве

Л.Бетховен. Менует Соль мажор, Контрданс, Турецький марш, Екосез,

Рондо

Ф.Верачіні. Ларго А.Вівальді. Інтермеццо

А.В'єтан. Фантазія-Аппассіоната

Г.Гендель. Аріозо, Арія /обр. К.Мостраса/

О.Глазунов. Східний романс

М.Глінка. Мелодійний вальс

Р.Глієр. Інтермеццо з опери "Шах-Сенем", Романс до мінор, Скерцо

Х.Глюк. Мелодія

Д.Граціолі. Адажіо

Д.Дакен. Зозуля

Б.Дваріонас. Елегія
Д.Кабалевський. Імпровізація
А.Кореллі. Алегро
Ц.Кюї. Аріозо, Апасіоната, Східна мелодія
Ж.Леклер. Алегро
І.Маттесон. Арія
К.Мострас. Східний танець
В.Моцарт. Арія, Гавот
М.Парадіс. Сіціліана
С.Прокоф'єв. Гавот з Класичної симфонії, Легенда
П.Фіокко. Алегро
П.Чайковський. Баркарола, Сумна пісенька
В.Шер. Повільний вальс
Д.Шостакович. Романс, Елегія, Весняний вальс, Андантіно з квартету
№ 4 /пер. Д.Циганова/; Адажіо
Ф.Шуберт. Бджілка
А.Эшпай. Мелодія і танець
Е.Яхніна. Мелодія

П'єси українських композиторів

В.Барвінський. Народна мелодія
Г.Верьовка. Лірична пісня
В.Гомоляка. Ноктюрн
О.Зноско-Боровський. Гуцульська пісня, Бурлеск, Пісня, Веселий танець, Туркменська мелодія, У старовинному стилі
А.Едлічка. Задумала вража баба
В.Косенко. Етюд, ор. 15; Балетна сцена /пер. К.Стеценка/
М.Лисенко. Сонце низенько, Елегія, Листок з альбому /пер. З.Дашака/
С.Людкевич. Квочка /скерцо/ /обр. В.Стеценка/; Болить моя головонька /пер. В.Стеценка/
Б.Лятошинський. Мелодія
Л.Ревуцький. Інтермеццо
Д.Січинський. Пісня без слів
М.Скорик. Лірник, Танок
П.Сокальський. Елегія /пер. З.Дашака/
Я.Степовий. Танець
П.Шольц. Ой, літає соколонько
Ю.Щуровський. Осіння пісня /пер. М.Грінберга

Оригінальний репертуар для баяна та акордеона

Твори великої форми

В.Золотарьов Концерт в 3-х ч.
Белошицкий А. Испанская сюита

Белошицкий А. Партита №3
Дербенко Е. сюита "Контрасты"
Дербенко Е. Соната №2 Первая часть Дудник А. Соната №1
Журбин А. Соната №3
Зубицкий В. Болгарская тетрадь
Зубицкий В. Детская сюита
Зубицкий В. Детская сюита №2 "Русская"
Корольчук В. Соната "Perpetuo moto"
Кусяков А. Партита 1-2-4 ч.
Кусяков А. Соната №4
Кусяков А. сюита "Зимние зарисовки"
Кусяков А. сюита "Осенние пейзажи"
Ларин А. Три пьесы (1. Отражения 2. Диалог 3. Рассказ охотника)
Мартовицкий В. Ностальгические мотивы (Сюита для баяна/аккордеона)
Меркушин В. Маленькая сюита
На Юн Кин А. Маленький романтический триптих
Подгорный В. Ретро - фантазия (Ретро - сюита)
Семёнов В. "4 пьесы в стиле ренессанс"
Семёнов В. Каприз №1

Твори малої форми

Бондарев В. Концертная кадрили
Бреме Г. Дивертисмент
Быкодоров Н.А. Этюд-ноктюрн
Власов В. "На ярмарке"
Власов В. Ноктюрн
Войтенко С. "Откровение"
Грушевский В. " Считалка"
Грушевский В. Концертная пьеса на тему б.н.т." Мікіта"
Грушевский В. Токката №2
Дербенко Е. Коллаж на темы из оперы Ж.Бизе "Кармен"
Дранга Ю. Концертная пьеса на тему песни М.Блантера " Черноглазая казачка"
Дудник А. Этюд-картинка
Золотарёв В. Ферапонтов монастырь
Колесов Л. Концертное рондо
Липс Ф.(обр.) Карело-финская полька
Мурена Т., Шансоль Ж. Прощай, Севилья
На Юн Кин А. Новогодняя увертюра
Никитин С.- Мориа П. Под музыку Вивальди
Новиков В. " Французская баллада."
Новиков В. "Русский сюрприз"
Подгорный В. Вернись в Сорренто

О.Розанов. Фантазія на болгарські теми.
Т.Смірнова. Дві п'єси – Протяжна. Ігрова.
І.Стецюн. Скерцо.
О.Хватов. Веснянка.
О.Холмінов. Російський танок.
О.Циганков. Плясові найграші. «Травушка-муравушка», «Белолица-круглолица». Сюїта «Старгородські мотиви». «Коробейники». «Гусяр та скоморох». Весела прогулянка. Інтродукція та Чардаш. Пісня. Протяжна.
І.Чайкін. Романс.
М.Черьомухін. Шість п'єс для домри.
Ю.Чічков. Концертіно.
Г.Шендерьов. Концертіно.
О.Широков. Валянки. Легенда.
Ю.Шишаков. Варіації. Думка. Інтермеццо. Мелодія. Найграші. Прелюдія. Плясова. Песа-жарт. Рондо « вічний рух». Струмок. Весільна. Скерціно. Танок. Хороводна. Жартівлива. Гумореска.

Програмний мінімум для студентів II курсу

На II курсі необхідно вивчити такий мінімум художнього й навчально-технічного матеріалу:

- 1) чотири гами і арпеджіо /мажорні й мінорні/ у всіх основних штрихах; подвійні ноти - октави, терції, сексти;
- 2) шість-вісім етюдів /у тому числі два-три етюди у подвійних нотах/;
- 3) один концерт або сонату, чи два одночастинних твори великої форми;
- 4) чотири твори малої форми різного стилю, у тому числі один-два твори українських авторів;
- 5) три-чотири акомпанементи п'єс шкільного репертуару.

Протягом II курсу студентів слід ознайомити з основними загальними питаннями методики початкового навчання гри на домрі.

Орієнтовний репертуар для II курсу

Інструктивний і технічний матеріал

Гами - трьохоктавні у всіх тональностях. Штрихи
Арпеджіо - тризвуки, секстакорди, квартсекстакорди, септакорди.
Вивчення подвійних нот /октави, терції, сексти/ до 5 позиції. Трьох і чотирьохструнні акорди. Вправи в «настройці» хору.

Збірники гам і вправ

Дейро Пьетро Школа виртуозної гри.

Н. Ризоль– Очерки о работе в ансамбле баянистов и аккордеонистов

О.Паньков – О работе баяниста и аккордеониста над ритмом
Чиняков А. – Преодоление технических трудностей

Этюды

В. Артёмов. Этюд (1)
В. Артёмов. Этюд (2)
Г. Беренс. Этюд ля минор в переложении М. Цыбулина
А. Бертини. Этюд си минор в переложении Б. Гейко
Б. Будницкий. Этюд ми-бемоль мажор
Ф. Бургмюллер. Этюд
В. Бухвостов. Этюд соль минор
В. Грачёв. Этюд соль минор
Н. Грибков. Этюд до мажор
Г. Демидов. Этюд ми минор
М. Двилянский. Этюды для аккордеона
О. Дымов. Этюд соль мажор
В. Ефимов. Этюд Ми-бемоль мажор
Н. Иванов. Этюд си минор

Твори великої форми

Вивальди А. "Времена года. Зима"
Войтик В. Сонатина
Галынин Г. Соната h-moll
Гендель Г. - Томсон Ц. Пассакалия
Гесслер И. Соната (III часть)
Григ Э. "Сюита из времен Хольберга"
Грушевский В. сюита " Зимние картинки "
Дербенко Е. сюита "Контрасты"
Драйгер Дж. Вариации на тему
Дудник А. Соната №1

Й.-С.Бах. Концерты: ля минор, ре минор, Ми мажор, Ре мажор, соль минор
/пер. А.Шрек/ Ф.Верачини. 12 сонат

Й.Гайдн. Концерт Соль мажор
Г.Гендель. Сонаты: № 4, 5
Д.Кабалевський. Концерт
В.Моцарт. Концерты: № 1-4

Твори малої форми

А. Бабаджанян. Экспромт
М. Балакірев. Экспромт
А.Вівальді. Адажіо
Я.Гайдн. Серенада, Каприччіо, Рондо, Віваче, Менует
Г.Гендель. Ларгетто

О.Глазунов. Листок з альбому, Арабська мелодія, Пісня трубадура
М.Глінка. Ноктюрн, Листок з альбому
Р.Глієр. Романс Ре мажор, Анданте з балету «Мідний вершник»
К.Караєв. Вальс, Китайська красуня, Індійська красуня з балету "Сім красунь", Анданте
Ф.Крейслер. Сіціліана та Ригодон /у стилі Франкера/, Алегретто /у стилі Боккеріні/, менует /у стилі Порпора/, Прелюдія та АLEGRO /у стилі Пун'яні/
Ф.Куперен. Маленькі вітряні млини
Ф.Мендельсон. Пісня без слів /обр. Ф.Крейслера/
А.Петров. Поема
С.Прокоф'єв. Три п'єси а опери "Дуенья": Серенада, Андантіно, Музичний момент
Г.Пун'яні. Ларго
М.Римський-Корсаков. Пісня індійського гостя з опери «Садко», Арія Шемаханської цариці з опери «Золотий півник» /обр. Ф.Крейслера/
Н.Рубінштейн. Мелодія
Д.Тартіні. Аріозо
І.Хандошкін. Арія
С.Цінцадзе. Мелодія
П.Чайковський. Осіння пісня, Пісня без слів
Ф.Шопен. Етюд фа мінор
Д.Шостакович. Андантіно і Пассакалія, полька з балету «Золотий вік», Ліричний вальс С.Юдаков. Східна поема

П'єси українських композиторів

М.Лисенко. Сумний спів, Пряла
С.Людкевич. Чабарашка
Б.Лятошинський. Памірська мелодія /із циклу «Три п'єси на таджицькі теми»/
С.Орфєєв. Веснянка
М.Скорульський. Мелодія, Танець /пер. М.Грінберга/
А.Солтис. На полонині
Г.Таранов. Дві п'єси /Колискова і Танець/
А.Штогаренко, Д.Клебанов. Пісня
В.Шуть. Адажіо

Програмний мінімум для студентів III курсу

На III курсі студент повинен вивчити такий мінімум художнього й навчально-технічного матеріалу:

- 1) чотири гами і арпеджіо /мажорне й мінорне/ у всіх основних штрихах. Подвійні ноти - октави, терції, сексти.
- 2) шість-вісім етюдів /у тому числі три-чотири в подвійних нотах/;
- 3) один концерт або два одночастинних твори великої форми;

- 4) чотири твори малої форми, в тому числі один-два віртуозного плану;
- 5) три-чотири акомпанементи п'єс шкільного репертуару.

Протягом III курсу суттєвим розділом програми слід вважати ознайомлення студентів з методами транспонування найпростіших мелодій, а також навичками їх практичної гармонізації на домрі. Протягом III курсу особливу увагу необхідно приділяти практичній роботі студентів у школі, проведенню уроків музики тільки з домрою або з домрою і фортепіано; ознайомити з деякими особливостями перекладу вокальної та вокально-ансамблевої літератури для домри і інструментально-вокальних ансамблів, а також методикою та організацією дитячих вокально-інструментальних ансамблів; з дитячою педагогічною літературою для домри I-IV класи/.

Орієнтовний репертуар для III курсу

Інструктивний і технічний матеріал

Гами – трьохоктавні у всіх тональностях; продовження роботи над основними штрихами.

Усі види арпеджіо. Подвійні ноти у всьому діапазоні гам, які вивчаються.

Трьох- чотирьохструнні акорди.

Вправи в «настройці» хору.

Вивчення хроматичних гам у межах двох октав.

Збірники гам і вправ

В.Паньков "Гаммы, трезвучия, арпеджио для выборного баяна

К.Флеш. Гами та арпеджіо

А.Григорян. Гами і арпеджіо

Р.Бажилин Гаммы, арпеджио и аккорды для готово-выборного аккордеона

Етюди

М. Клементи. Етюд до мажор в переложении М. Цыбулина

С. Коняев. Етюд ля минор

С. Коняев. Етюд соль минор

П. Куликов. Етюд Соль мажор

П. Куликов. Етюд фа-диез минор

А. Лемуан. Етюд до мажор в переложении М. Цыбулина

А. Лешгорн. Етюд (1)

А. Лешгорн. Етюд (2)

А. Лешгорн. Етюд (3)

Твори великої форми

Д.Скарлатті Соната B-dur

Д.Скарлатті Соната h-moll

Д.Скарлатті Соната A-dur

Д.Скарлатті Соната F-dur
Д.Скарлатті Соната C-dur
Д.Скарлатті Соната E-dur
Д.Скарлатті Соната D-dur
Д.Скарлатті Соната fis-mollЙ.-С.Бах. Концерт Мі мажор
Ф.Крейслер. Концерт До мажор /у стилі Вівальді/
Ц.Кюї. Концертна сюїта
Ф.Мендельсон. Концерт
В.Моцарт. Концерти: № 1-4
А.Рубінштейн. Концерт

Твори малої форми

І.Альбеніс. Каталонська пісня
В.Барток. Мазурка ля мінор, Гумореска
Л.Бетховен. Анданте з варіаціями, Адажіо /обр. М.Блока/
Р.Вагнер. Листок з альбому /обр. А.Вільгельмі/
В.Власов. Пісня-балада
Г.Гендель. Арія
О.Глазунов. Мазурка-оберек, Роздум, Ноктюрн і Мазурка з музики до драми М.Лермонтова "Маскарад", Адажіо з балета "Раймонда"
М.Глінка. Персидська пісня, Мазурка, Романс
А.Дворжак. Гумореска, Мазурка, Циганська пісня
К.Дебюссі. Менует
В.-А.Моцарт. Рондо: Сі-бемоль мажор, До мажор; Менует Ре мажор
М.Мусоргський. Гопак
С.Рахманінов. Романс "Квітень"
М.Римський-Корсаков. Політ джмеля
А.Скарлатті. Престо /обр. М.Фіхтенгольца/
А.Скрябін. Етюд
Б.Сметана. Рідний край
А.Хачатурян. Танець дівчат з балету "Гаяне", Ноктюрн з музики до кінофільму "Отелло"
Д.Шостакович. Туш і танцювальна сцена з музики до трагедії
В.Шекспіра "Гамлет" /обр. І.Кауфмана/
Ф.Шуберт. Романс
Р.Шуман. Романс /обр. Ф.Крейслера/
А.Хачатурян. Танець дівчат з балету "Гаяне", Ноктюрн з музики до кінофільму "Отелло"
Д.Шостакович. Туш і танцювальна сцена з музики до трагедії
В.Шекспіра "Гамлет" /обр. І.Кауфмана/
Ф.Шуберт. Романс
Р.Шуман. Романс /обр. Ф.Крейслера/
С.Юдаков. Східна поема

П'єси українських композиторів

- К.Данькевич. Пісня і танець
К.Домінчен. Романс
С.Жданов. Елегія, Експромт
М.Жербін. Прелюд
А.Кос-Анатольський. Мазурка, Романс з балету "Хустка Довбуша"
/ред. О.Деркач/
М.Лисенко. Романс Ля-бемоль мажор, Токката
Б.Лятошинський. Танець на українські тем
О.Нижанківський. Коломийки
Р.Сімович. Колискова
М.Скорик. Колискова, Вальс /пер. Б.Каськіва/
А.Солтис. Куяв'як
К.Стеценко. Колискова /обр. В.Стеценка/
Я.Степовий. Прелюд, ор. 9, № I
Г.Таранов. Гавот із Симфонії № 6, пам'яті С.Прокоф'єва
Ю.Щуровський. Романс
В.Яровинський. Поема, Ноктюрн

Програмний мінімум для студентів IV курсу

На IV курсі студент повинен вивчити такий мінімум художнього й навчально-технічного матеріалу:

- 1) чотири гами та арпеджіо (мажор і мінор) у всіх штрихах.
- 2) три-чотири етюди, для розвитку різних видів техніки;
- 3) два твори великої форми;
- 4) два чи більш поліфонічних творів;
- 5) дві чи більш п'єси віртуозного характеру;
- 6) дві чи більш п'єси ліричного характеру;
- 7) дві чи більш оригінальних п'єси або народні обробці для баяна та акордеона;
- 8) дві чи більш п'єси на власне бажання;
- 9) дві чи більш п'єси для різних ансамблів;
- 10) дві чи більш акомпанементи п'єс шкільного репертуару (вокального чи хорового).

На IV курсі особлива увага приділяється:

- подальшому підвищенню виконавського рівня студентів;
- підготовці випускної програми;
- збагаченню педагогічної майстерності студентів шляхом розширення практичної роботи у школі.

Необхідно проводити зі студентами роботу щодо систематизації й узагальнення досвіду проведення у школі уроків гри музики на баяні та акордеоні.

Протягом року слід ознайомити студентів з деякими питаннями організації класу баяна та акордеона у загальноосвітній школі: принципами відбору учнів; доборою інструменту; методикою групового проведення уроків з учнями I-II курсів; принципами роботи з ансамблем.

Орієнтовний репертуар для IV курсу

Інструктивний і технічний матеріал

Гами мажорні та мінорні у всіх тональностях. Штрихи, арпеджіо, подвійні ноти, акорди. Хроматичні двохоктавні гами.

Збірники гам і вправ

Семенов В. Современная школа игры на баяне
В. Мотов, Л. Гаврилов. В помощь баянисту и аккордеонисту
Н. Давыдов. Теоретические основы формирования исполнительского мастерства баяниста (аккордеониста)

Етюди

С. Чапкий. Етюд
К. Черни. Етюд
К. Черни. Етюд ля-бемоль мажор в переложении М. Цыбулина
А. Черных. Етюд ми минор
Г. Шахов. Етюд ми минор
П. Шашкин. Етюд ля минор
Л. Шитте. Етюд (1)
Л. Шитте. Етюд (2)
Л. Шитте. Етюд (3)
Ю. Шишаков. Етюд ля минор
Ю. Шишаков. Етюд соль минор
Ф. Шопен. Етюд

Твори великої форми

Д.Скарлатті Соната Es-dur
Д.Скарлатті Соната G-dur
В.Золотарьов Соната №3
С.Беритинський «Так говорил Заратустра»
А.Кусяков Соната №4
А.Кусяков Сюїта «Весенние картины»
А.Кусяков Сюїта для баяна «Прощание»
А.Кусяков Сюїта для баяна «Осенние пейзажи»
В.Зубицький Концертна партита в джазовому стилі №1
В.Зубицький Концертна партита в джазовому стилі №2
В.Зубицький Карпацька сюїта
В.Семенов Соната №1

В.Семенов Соната №2 «Баскарнада»
В.Рунчак Сюїта «Портрети композиторів»
В.Рунчак Сюїта №2
А.Білошицький Партіта №1
М.Чайкін Соната h-moll

Твори малої форми

Й.-С.Бах. Арія
Б.Барток. Румунські танці, Угорські наспіви
І.Брамс. Угорські танці А.В'єтан. Рондіно
А.Дворжак. 4 словацьких танці /обр. Ф.Крейслера і М.Преса/

Романтичні п'єси

Н.Паганіні. Кантабіле
С.Прокоф'єв. Мазурка з балету «Попелюшка», П'ять мелодій
П.Сарасате. Іспанські танці
О.Скрябін. Етюд /обр. М.Фіхтенгольца/
І.Стравинський. Пісня Маври, Російський танець
І.Сук. 4 п'єси: Балада, Аппассіоната, Сумна мелодія, Бурлеска
І.Фролов. Романс
А.Хачатурян. Пісня-поема
П.Чайковський. Мелодія, Роздум, Скерцо
Ф.Шопен. Мазурка ля мінор /обр. Ф.Крейслера/, Ноктюрн
Д.Шостакович. З цикла прелюдій
Р.Щедрін. У наслідування Альбенісу, Гумореска
А.Ешпай. Угорські наспіви

П'єси українських композиторів

К.Данькевич. Пісня і танець
І.Карабіц. Ліричні сцени
О.Ківа. Два інтермецо
Я.Лапінський. Українські наспіви /Рапсодія/
М.Лисенко. Фантазія на дві українські народні теми, Елегійне
каприччіо
С.Мамонов. П'єса
С.Мейтус. Варіації на українську тему
В.Сечкін. Дві казахські новели "У горах Ала-Тау"
А.Солтис. Танець
А.Ставко. Скерцо
Я.Фрейдлін. Сюїта /Прелюдія, Фінал/
С.Шварц. Поема

Акомпанемент вокальних творів і переклади для баяна та акордеона пісенного репертуару

Усі фортепіанні супроводи до вокальних творів, які вивчаються протягом чотирьох років навчання, необхідно погоджувати з викладачем з вокалу. Партія акомпанементу повинна бути виконана на високому художньому рівні. Перевагу слід віддавати вокальним творам з шкільної програми — репертуару слухання музики.

Студент повинен навчитися під керівництвом викладача виконувати переклади цих пісень і транспонувати їх у задані тональності.

Орієнтовний пісенний репертуар

Ой, є в лісі калина /українська народна пісня/
Галя по садочку ходила /українська народна пісня/
Осінь пісенька /муз. Д.Васильєва-Буглая/
Веселий музикант /муз. А.Філіпенка, сл. Т.Волгіної/
Дибидибидиби /українська народна пісня/
Веселі гуси /українська народна пісня/
Тень-Тень /муз. В.Калинникова/
Пісня Лисички з дитячої опери "Коза-дереза" /муз. М.Лисенка/
Ялинка /муз. А.Філіпенка, сл. М.Познанської/
Зимонько-снігуронько /муз. Я.Степового, сл. Л.Глібова/
Ялинонька /муз. М.Красєва, сл. З.Александрової/
Ой, по горі льон, льон /українська народна пісня/
Мамине свято /муз. А.Зноско-Боровського, сл. Т.Волгіної/
Вийди, вийди, сонечко /українська народна пісня/
Ой минула вже зима /українська народна пісня/
Пчілка /муз. Я.Степового, сл. народні/
Іди, іди, дощику /українська народна пісня/
Як діждемо літа /українська народна пісня/
Во поле береза стояла /російська народна пісня/
Два півники /українська народна пісня/
Подоляночка /українська народна пісня/
А ми просо сіяли /українська народна пісня/
Ходить гарбуз по городу /українська народна пісня/
Розлилися води /українська народна пісня/
Ходить сонечко по вулиці /українська народна пісня/
Соловейко, сватку, сватку /українська народна пісня/
Край долини мак /українська народна пісня/
Котику сіренький /українська народна пісня/
Щебетала пташечка /українська народна пісня/
Ягілочка /українська народна пісня/
Ой на горі жито /українська народна пісня/

Вербовая-дощечка /українська народна пісня/
Петрушка /муз. Я.Брамса/
Наш край /муз. Д.Кабалевського, сл. А.Пришельця/
Коломийка /муз. О.Рожавської, сл. Г.Бойка/
Струмок /муз. А.Штогаренка, сл. Н.Забіли/
Я коза ярая /українська народна пісня/
А все красне сонечко припекло /муз. П.Козицького, сл. О.Олеся/
Женчикок-бренчикок /українська народна пісня/
Вийди, вийди, Іванку /українська народна пісня/
Зоре моя вечірняя /муз. Я.Степового, сл. Т.Шевченка/
Пісенька горобчика /муз. З.Компанійця, сл. П.Синявського/
Колискова /муз. В.-А.Моцарта - Б.Фліса/
Ой з-під горки все туман /українська народна пісня/
Ой на горі жита много /українська народна пісня/
Дороги /муз. О.Новикова, сл. Л.Ошаніна/
Заповіт /ор. К.Стеценка, сл. Т.Шевченка/
Дума мої /муз. Я.Степового, сл. Т.Шевченка/

Оригінальний концертний репертуар для баяна та акордеона

Твори великої форми

В.Золотарьов Концерт в 3-х ч.
К.Мясков. Концерт в 3-х ч.
В.Подгорний. Концерт.
М.Раков. Сюїта. Соната.
Ю.Шишаков. Концерт.
Л.Шишенін. Концерт.

Твори малої форми

К.Мясков .Скерцо.
О.Некрасов. Елегія. Гуцульське коло.
М.Осокин. Юмореска.
В.Полевой. Елегія. Козачок. Гуцулка. Дві монодії для домри соло.
М.Раков. Ліс:фрагмент з балади.
О.Репніков . Скерцо.
О.Холмінов. Російський танок.
О.Циганков. Плясові найграші. «Травушка-муравушка», «Белолица-круглолица». Сюїта «Старогородські мотиви». «Коробейники». «Гусяр та скоморох». Весела прогулянка. Інтродукція та Чардаш. Пісня. Протяжна.
І.Чайкін. Романс.
Г.Шендєрьов. Концертіно.
О.Широков. Валянки. Легенда.
Ю.Шишаков. Варіації. Думка. Інтермеццо. Мелодія. Найграші.

Прелюдія. Плясова. Песа-жарт. Рондо « вічний рух». Струмок. Весільна. Скерцино. Танок. Хороводна. Жартівлива. Гумореска.

XI. ВАРІАНТИ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ

I варіант

1. В.Зубицький Концертна партита в джазовому стилі №1
2. М.Глінка. Персидська пісня, Мазурка, Романс
3. П.Чайковський. Мелодія, Роздум, Скерцо
4. Й.-С.Бах. Арія

II варіант

1. В.Зубицький Концертна партита в джазовому стилі №2
2. А.Дворжак. Гумореска, Мазурка, Циганська пісня
3. Ф.Шопен. Мазурка ля мінор /обр. Ф.Крейслера/,
4. Б.Барток. Румунські танці, Угорські наспіви

III варіант

1. Д.Скарлатті Соната G-dur
2. К.Дебюссі. Менует
3. Ноктюрн Д.Шостакович. З циклу прелюдій
4. І.Брамс. Угорські танці А.В'єтан. Рондіно

IV варіант

1. В.Золотарьов Соната №3
2. В.-А.Моцарт. Рондо: Сі-бемоль мажор, До мажор; Менует Ре мажор
3. Р.Щедрін. У наслідування Альбенісу, Гумореска
4. А.Дворжак. 4 словацьких танці /обр. Ф.Крейслера і М.Преса/

XIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Асаф'єв Б. «Музыкальная форма как процесс», частина 2 «Інтонія», Музика 1971.
2. Алексєєв І. «Методика преподавания игры на баяне», М.Музгиз.1960.
3. Ауер Л. «Моя школа игры на скрипке», М. Музика 1968.
4. Бандура-Скода Є. I,II «Інтерпретація Моцарта», М.Музика,1972.
5. Браудо І. «Артикуляція», Л. 1973.
6. Давидов М. «Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяністів» К. 1983.

7. Гарбузов М. «Зонная природа динамического слуха», М.Музгиз,1955
8. Івко.В. «про роль слухових настанов у формуванні інтонаційної культури домриста» /рукопис/.
9. Івко.В «Техніка інструментального інтонування», К. 1998, матеріали 2 Всеукраїнської науково-практичної конференції.
10. Імханицький М. «У истоков русской народной оркестровой культуры» М., Музыка, 1987.
11. Коган .Г. «У врат мастерства», «Работа пианиста», М., Музыка,1958.
12. Кременштейн Б. «Самостоятельная работа пианиста». М. Музыка, 1965.
13. Мартінсен К. «Индивидуальная фортепианная техника», М. Музыка
14. Нейгауз Г. «Об искусстве фортепианной игры», М. Музыка, 1982
15. Назаров І. «Основы музыкально-исполнительской техники и метод её совершенствования», М. Музыка. 1983
16. Свиридов М. «Основы обучения игре на домре». Л. Музыка. 1968.
17. Ципін Т. «Обучение игре на фортепиано», М.,Музыка, 1984.
18. Черепанин М./Булда М. «Естрадний олімп акордеона»: Монографія.— Івано-Франківськ: Видавництво «Лілея-НВ», 2008г.
19. Черепанин М./Булда М. «Аранжування та обробки концертних творів для двох акордеонів». Випуск І /Навчальний посібник.—Івано-Франківськ, 2002.
20. Черепанин М. «Портреты современных украинских композиторов-баянистов»//Народник.-№1.-М.:Музыка, 2005.
21. Шапов А. «Фортепианная педагогика», М. Музыка. 1960.
22. Флеш К. «Искусство скрипичной игры», М. Музыка. 1960.

Додаткова література:

- 1.М.Імханицький. «У истоков русской народной оркестровой культуры»
- 2.М.Імханицький. «Формирование и развитие русской народной инструментальной культуры письменной традиции.»
- 3.Л.Бендерський. «Киевская школа воспитания исполнителя на народных инструментах».
- 4.В.Євдокімов. «Одесская академическая школа народно-инструментального искусства в Украине».
- 5.Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, актуальні напрямки відродження та розвитку народно-інструментального мистецтва в Україні.
- 6.П.Іванов. «Оркестр українських народних інструментів» К. 1981.
7. В. Комаренко. «Український оркестр народних інструментів.» К. 1960.
- 8.Д.Пшеничний. «Аранжировка для народных инструментов» К. 1980.
- 9.Школа фортепіанної транскрипції. Скл. Г.Коган, вип.. І.М. 1970.
- 10.І.Пересада. «Справочник. Оркестры и ансамбли народных инструментов». – М., 1985.